

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 682/2021
12.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Мирослав Ивковић из ..., против тужене Опште болнице Лесковац, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Лесковцу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1275/20 од 16.06.2020. године, у седници одржаној 12.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужиоца и **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 1275/20 од 16.06.2020. године, у преиначујућем делу става другог изреке и ставу трећем изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Лесковцу П 4340/19 од 25.12.2019. године, у делу става другог изреке којим је одлучено о накнади штете за изгубљену зараду услед неспособности за рад у периоду од 10.06.2006. године до 31.01.2019. године, као и ставу трећем изреке (одлука о трошковима поступка).

У преосталом делу ревизија тужиоца се **ОДБИЈА** као неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П 8340/19 од 25.12.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је основни захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде материјалне штете због погрешног лечења за период од 07.08.2005. до 09.06.2006. године накнади изгубљену зараду услед неспособности за рад у износу од 628.880,00 динара и изгубљену зараду услед неспособности за рад у периоду од 10.06.2006. до 31.01.2019. године у износу од 9.475.960,00 динара све са законском затезном каматом од дана доношења пресуде до исплате, као неоснован. Ставом другим изреке, усвојен је евентуални тужбени захтев тужиоца и тужена је обавезана да му исплати на име накнаде материјалне штете због погрешног лечења изгубљену зараду услед неспособности за рад, у периоду од 07.08.2005. године до 09.06.2006. године, појединачно означене месечне износе минималне зараде и за

изгубљену зараду услед неспособности за рад у периоду од 10.06.2006. до 31.01.2019. године месечне износе минималне зараде, све ближе означено у том ставу изреке, са законском затезном каматом на свако појединачно новчано потраживање почев од 01. у месецу за претходни месец до коначне исплате. Ставом трећим изреке тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 357.494,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде, а уколико трошкове не плати у наведеном року обавезује се дана досуђени износ плати законску затезну камату од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 1275/20 од 16.06.2020. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке. Ставом другим изреке одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у делу става другог изреке којим је одлучено о накнади изгубљене зараде за период од 07.08.2005. до 09.06.2006. године са законском затезном каматом од 25.12.2019. године до исплате, док је у преосталом делу става другог изреке првостепена пресуда преиначена, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца за изгубљену зараду у периоду од 10.06.2006. до 31.01.2019. године и преосталу тражену камату. Ставом трећим изреке преиначено је решење о трошковима поступка из става трећег изреке првостепене пресуде, тако што је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, као и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20), који се примењује на основу члана 506. став 2. тог закона и утврдио да је ревизија делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП није предвиђена као ревизијски разлог у смислу члана 407. тог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, у току лечења тужиоца у пнеумофизиолошкој служби Опште болнице у Лесковцу учињене су стручне грешке и пропусти (лечен од туберкулозе од које није боловао), па је због токсичног дејства лекова који су му ординирани дошло до оштећења његовог здравља (тешко токсично оштећење јетре). Правноснажном пресудом у току ове парнице одлучено је о делу тужбеног захтева за накнаду нематеријалне штете коју је тужилац претрпео. У поступку је утврђено вештачењем да код тужиоца постоји умањење професионалне радне способности од 100%, док је умањене опште радне способности 90%. Тужилац се пре обољења бавио грађевинским пословима у земљи и региону (... и ...), тако што је самостално уговарао послове непосредном погодбом и без уговора, а исплате је примао на руке и ангажованим мајсторима исплаћивао дневнице јер није имао пријављену радњу. Радио је све грађевинске послове осим струје и водовода и непосредно је био ангажован у току целе године. Солидно је зарађивао, а његова дневница није била

прецизно одређена јер је организовао људе који су радили за њега, па је иста била већа од дневнице мајстора која је износила 30 евра. Никада није био у радном односу, а сада није у стању да привређује и зарађује за себе, децу и супругу иако ове врсте послова има, али он није способан за рад. После лечења, у једном периоду отворио је фирму „ББ“ али није радио јер није могао да организије послове, с обзиром да би морао да буде присутан на градилишту што није у могућности, већ је само уплаћивао доприносе због радног стажа и здравствене књижице. Покушао је да добије инвалидску пензију али није имао новца за потребну документацију, тако да сада нема никаквих примања. Вештачењем је утврђена висина минималне зараде за период од 07.08.2005. до 09.06.2006. године, када се тужилац налазио на лечењу и био потпуно привремено неспособан за рад и у погледу опште и у погледу професионалне радне способности. За период од 10.06.2006. до 31.01.2019. године вештак је сачинио две варијанте, тако што је у првој варијанти обрачун извршио полазећи од утврђеног умањења професионалне радне способности од 100% на бази кретања минималне цене рада по радном сату и могућег броја радних сати на бази 40 часовне радне недеље, по ком обрачуну висина минималне зараде износи нето 2.729.395,20 динара. У другој варијанти обрачун је извршио полазећи од утврђеног умањења опште радне способности од 90% тако да висина изгубљене зараде износи нето 2.456.455,68 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је имајући у виду недостатак материјалних доказа о стварној висини зараде коју је тужилац остваривао пре болести, одбио основни тужбени захтев тужиоца којим је тражена накнада материјалне штете у висини изгубљене зараде обрачунате према висини зараде коју је определио тужилац за цео период, а усвојио евентуални тужбени захтев који је опредељен у висини изгубљене зараде обрачунате на основу минималне зараде према првој варијанти налаза судског вештака.

Другостепени суд је прихватио становиште првостепеног суда да тужилац на основу члана 195. став 1. ЗОО има право на накнаду изгубљене зараде за период док је трајало лечење, када је био привремено потпуно неспособан за рад (од 07.08.2005. до 09.06.2006. године) у висини минималне зараде, као и да нема право на накнаду материјалне штете у висини изгубљене зараде опредељене у основном тужбеном захтеву, јер није доказао стварну висину зараде коју је остваривао пре болести, па је у том делу првостепена пресуда потврђена. Међутим, другостепени суд је изразио супротно становиште у погледу захтева за накнаду штете у висини изгубљене зараде за период након лечења (од 10.06.2006. године до 31.01.2019. године) у висини минималне зараде, налазећи да је тужилац оснивањем занатско фасадарске радње био у могућности да се радно ангажује, независно од утврђеног умањења опште радне способности, односно потпуне професионалне неспособности, па је у том делу првостепена пресуда преиначена тако што је одбијен тужбени захтев.

По члану 40. Закона о здравственој заштити "Службени гласник РС", бр. 107/2005, 72/2009 (други закон), 88/2010, 99/2010, 57/2011, 119/2012, 45/2013 (други закон), 93/2014, 96/2015, 106/2015, 113/2017 (други закон), важећем у време настанка штете, пацијент који због стручне грешке здравственог радника, односно здравственог сарадника, у остваривању здравствене заштите претрпи штету на свом телу или се стручном грешком проузрокује погоршање његовог здравственог стања има право на накнаду штете према општим правилима о одговорности за штету. Право на накнаду штете не може се унапред искључити или ограничити.

Према члану 195. Закона о облигационим односима (ЗОО) ко другоме нанесе телесну повреду или му наруши здравље, дужан је накнадити му трошкове око лечења и друге потребне трошкове с тим у вези, као и зараду изгубљену због неспособности за рад за време лечења. Ако повређени због потпуне или делимичне неспособности за рад губи зараду, или су му потребе трајно повећане, или су могућности његовог даљег развијања и напредовања уништене или смањене, одговорно лице дужно је плаћати повређеном одређену новчану ренту, као накнаду за ту штету.

Оштећеник има право како на накнаду обичне штете, тако и на накнаду измакле користи, чија се висина одређује према ценама у време доношења судске одлуке, изузев случаја кад закон наређује што друго и при оцени висине измакле користи узима се у обзир добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем (члан 189. ст. 1, 2. и 3. ЗОО).

За оцену основаности тужбеног захтева за накнаду материјалне штете неопходно је да тужилац докаже како постојање основа потраживања, тако и висину коју потражује. У случају када оштећени који је ван радног односа, потражује одређени новчани износ на име изгубљене зараде, до којег је дошло услед нарушеног здравља, за успех у парници мора да докаже износ зараде, коју није остварио због умањења радне способности, при чему се под зарадом подразумева свака имовинска корист која се постиже радом од сваке делатности која доноси извесне приходе.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је становиште нижестепених судова да тужилац нема право на накнаду штете за изгубљену зараду у висини која је опредељена у основном тужбеном захтеву, будући да тужилац није доказао висину ове штете на основу стварне зараде коју је остваривао пре болести. Међутим, код утврђеног да због грешке у лечењу, код тужиоца постоји потпуни губитак професионалне радне способности од 100%, да се тужилац пре болести бавио грађевинским пословима и остваривао зараду, правилно је становиште првостепеног суда да је тужилац претрпео штету у висини изгубљене зараде коју је вештак обрачунао на бази кретања минималне цене рада. Штета која је већ наступила у време доношења првостепене одлуке, одређује се у износу стварно претрпљене материјалне штете у том раздобљу, па код утврђеног вештачењем да у периоду постојања занатско фасадарске радње (од 20.07.2009. до 30.12.2011. године) тужилац није остваривао никакав приход, погрешно је становиште другостепеног суда да тужилац нема право на накнаду штете за изгубљену зараду ни у висини минималне цене рада јер је оснивањем занатске радње био у могућности да се радно ангажује. Зато је Врховни касациони суд преиначио другостепену пресуду, и потврдио првостепену пресуду у усвајајућем делу захтева за накнаду штете на име изгубљене зараде у периоду од 10.06.2006. до 31.01.2019. године у висини минималне цене рада. Док се у преосталом делу побијане одлуке, неосновано ревизијом тужиоца указује на погрешну примену материјалног права.

Преиначењем другостепене пресуде потврђена је и одлука о трошковима првостепеног поступка који су тужиоцу правилно одмерени и признати. Захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка је одбијен применом чланова 165.

став 1. и 2, 153. и 154. ЗПП, имајући у виду његов делимичан успех у поступку по овом ванредном правном леку.

На основу члана 414. став 1. и 416. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић